

แนวทางการส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่งเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์
ในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรี*
GUIDELINES FOR PROMOTING POTENTIAL OF THE DESTITUTE
FOR DEVELOPING PRODUCTS IN KUMSAKAE HOME
FOR THE DESTITUTE IN PHETCHABURI PROVINCE

กิตติยา วงศ์ทอง

Kitiya Wongthong

วิภาวณี เผือกบัวขาว

Wipavane Phueakbuakhao

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, ประเทศไทย

Faculty of Management Science, Phetchaburi Rajabhat University, Thailand

E-mail: bbee_kong09@hotmail.com

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่งและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกุ่มสะแก 2) ความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่งกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรี 3) แนวทางในการส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่งเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกุ่มสะแก ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน ประชากร คือ คนไร้ที่พึ่งในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกุ่มสะแก จำนวน 217 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 คน โดยเลือกแบบเจาะจงจากหัวหน้าฝ่ายสวัสดิการสงเคราะห์ ครูฝึกอาชีพ ทัศนกรรม นักสังคมสงเคราะห์นักจิตวิทยา ผู้ดูแลผู้รับการสงเคราะห์ชาย หญิง และเจ้าหน้าที่ผู้จัดจำหน่ายสินค้า การวิเคราะห์เนื้อหา พบว่า 1) การส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่งและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกุ่มสะแก โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2) ความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่งกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในสถานคุ้มครองคน

* Received 26 May 2024; Revised 30 June 2024; Accepted 2 July 2024

ไร้ที่พึ่งกลุ่มสะแก โดยรวมในระดับสูง ($r=0.710$) มีความสัมพันธ์กันทางบวก จำแนกเป็นรายด้าน อยู่ระหว่าง 0.270 ถึง 0.623 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) แนวทางการส่งเสริม ศักยภาพคนไร้ที่พึ่งในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ คือ 1) การส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่งควรเสริม แรงจูงใจทั้งทางตรงและทางอ้อม 2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ควรสร้างอัตลักษณ์เพื่อนำไปสู่เชิง พาณิชย์ และ 3) การสร้างเครือข่ายร่วมกันในการพัฒนาศกยภาพรายบุคคล

คำสำคัญ: การส่งเสริมพัฒนาศกยภาพ, คนไร้ที่พึ่ง, การพัฒนาผลิตภัณฑ์

Abstract

The research aims to: The objectives of this research were to study: 1) the potential promotion of the destitute and develop the products in Kumsakae Home for the Destitute, Phetchaburi Province, 2) the relationship between potential promotion of the destitute and product development in Kumsakae Home for the Destitute, Phetchaburi Province, and 3) the guidelines for promoting the potential of the destitute for product development in Kumsakae Home for the Destitute, Phetchaburi Province. The mixed research methodology was applied in this study. The population used in the research consisted of 217 destitute people in Kumsakae Home for the Destitute, Phetchaburi Province. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's Correlation Coefficient. The qualitative data were collected by using in-depth interviews from 9 key informants, selected by using purposive sampling method from the heads of welfare departments, handicraft professional trainers, social workers, psychologists, the caregivers for male and female welfare recipients. The data were analyzed by using content analysis. 1) Promoting the potential of the homeless and product development in the Kum Sakae. 2) There was overall a positive relationship between potential promotion of the destitute and product development in Kumsakae Home for the Destitute, Phetchaburi Province, at a high level ($r=0.710$), and the relationship of each aspect was between 0.270 and 0.623, with 3) The guidelines for promoting the potential of the destitute for product development were that there should be activities or training to provide knowledge and increase skills in various areas, such as training for those with existing skills to become proficient, that the training for those

without skills should start practicing simple skills, and that the networks should be used for training and providing knowledge in various areas for better product development.

Keywords: Potential promotion, the destitute, product development

บทนำ

จากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางสังคมปัจจุบัน จึงก่อให้เกิดสาเหตุของปัญหาคนไร้ที่พึ่ง คนเร่ร่อน และคนขอทาน บุคคลเหล่านี้ไม่สามารถที่จะพึ่งพาตนเองได้ ไม่สามารถที่จะตั้งศักยภาพที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ต่อสังคม และได้สูญเสียศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ จึงได้ออกมาทำการขอทานจากคนอื่นก่อนความเดือดร้อนรำคาญให้กับประชาชนทั่วไป กลายเป็นทรัพยากรที่ไร้ค่าของประเทศ ซึ่งในขณะเดียวกันบุคคลเหล่านี้ก็ได้กลายเป็นปัญหาสำคัญให้รัฐบาลและสังคม จึงจำเป็นต้องได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในระยะเวลาอันสั้นและระยะยาวอย่างเร่งด่วน การแก้ปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน ภาควิชาการ และรวมทั้งประชาชนทุกคน เพื่อวางแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ สาเหตุของปัญหาทางสังคมของประเทศไทยโดยมี 3 ปัจจัยสำคัญ ดังนี้ 1) ความไม่เป็นระเบียบของสังคม 2) พฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม 3) การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมนั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงในทางด้านโครงสร้างของสังคม กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมในแต่ละกลุ่มจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปจนถึงความสัมพันธ์ในกลุ่มทั้งสังคม ซึ่งมีภารกิจที่สำคัญในการให้บริการสวัสดิการสังคม สังคมสงเคราะห์ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชน/ท้องถิ่น จัดสวัสดิการสังคม ทั้งนี้ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ มีภารกิจเกี่ยวกับการให้บริการสวัสดิการสังคม การสังคมสงเคราะห์แก่ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ คนไร้ที่พึ่ง ผู้ประสบปัญหา ทางสังคม ตามแผนการปฏิบัติราชการกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการใน 4 ประเด็น ซึ่งในส่วนของปฏิบัติงานตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาการจัดการบริหารจัดการ องค์การคู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยมีการส่งเสริมการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาในรูปแบบของสถานคุ้มครอง และการประสานงานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนและท้องถิ่นจัดสวัสดิการสังคม เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่มีปัญหาทางสังคมสามารถดำรงชีวิตและพึ่งตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ มีการดำเนินกิจการในลักษณะ กิจกรรมสนับสนุนผลผลิต และกิจกรรมหลัก เพื่อเชื่อมโยงกับแผนงานที่ 1 - 7 ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายตามผลผลิต โดยผลการดำเนินงานแยกตามประเด็นยุทธศาสตร์ได้ (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ,

2565) ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ หมายถึง การทำให้ผลิตภัณฑ์ใหม่ให้มีลักษณะดีขึ้น ตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ดียิ่งขึ้น หรือเป็นสิ่งใหม่ที่เกิดจากการใช้ความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคมผลิตภัณฑ์ใหม่ (New Product) ต้องมีลักษณะสำคัญ คือ 1) มีลักษณะริเริ่มหรือเป็นเอกลักษณ์ (Innovated Product) กล่าวคือ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะแตกต่างจากผลิตภัณฑ์เดิมที่มีอยู่โดยสามารถสนองความต้องการเดิม หรือ ความต้องการใหม่ของผู้ซื้อได้ 2) ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่สามารถทดแทนผลิตภัณฑ์เดิมแต่มีลักษณะแตกต่างจากผลิตภัณฑ์เดิมอย่างเห็นได้ชัด หรือมีการปรับปรุงใหม่ (Modified Product) และผลิตภัณฑ์เลียนแบบ (Me - too) เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใหม่สำหรับองค์กรแต่เก่าสำหรับตลาดสินค้านั้น (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2560)

ด้วยเหตุนี้รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาของกลุ่มคนไร้ที่พึ่งและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคม จึงได้จัดตั้งหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยมอบหมายให้กับกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ จัดตั้งหน่วยงานภายในขึ้นมาชื่อว่าสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง จำนวน 11 แห่ง ประกอบด้วย 1) สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกุ่มสะแกจังหวัดเพชรบุรี 2) สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 3) สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งภาคใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช 4) สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งบ้านเมตตาจังหวัดนครราชสีมา 5) สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งปรีอใหญ่จังหวัดศรีสะเกษ 6) สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งสันมหาพนจังหวัดเชียงใหม่ 7) สถานคุ้มครองคน ไร้ที่พึ่งวังทองจังหวัดพิษณุโลก 8) สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดนนทบุรี 9) สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งชายธัญบุรีจังหวัดปทุมธานี 10) สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งหญิงธัญบุรีจังหวัดปทุมธานี 11) สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งทับทิมทองจังหวัดสระบุรี โดยมีภารกิจให้การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทางสังคมเหล่านี้ ให้การคุ้มครองสวัสดิภาพและพัฒนาและฟื้นฟูทางด้านร่างกายจิตใจ อารมณ์และสังคมรวมถึงบริการทางด้านปัจจัย 4 และสอนทักษะความรู้ในการประกอบอาชีพให้มีทักษะอาชีพ เพื่อมีรายได้ในการเลี้ยงตนเองสามารถกลับคืนสู่ครอบครัวและชุมชน เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ตระหนักถึงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์และไม่เป็นภาระของสังคมอย่างยั่งยืน มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ 1) สำรวจและติดตามสภาพและปัญหาเกี่ยวกับคนไร้ที่พึ่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบ 2) สืบเสาะข้อมูลเกี่ยวกับคนไร้ที่พึ่งและผู้กระทำการขอราน ที่ขอรับการคุ้มครองหรือที่ถูกส่งตัวมายังสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งเพื่อให้การคุ้มครอง 3) จัดให้มีที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่ม ที่เหมาะสมและถูกสุขลักษณะจัดให้มีการตรวจสุขภาพกายและสุขภาพจิตฝึกอบรมและฝึกอาชีพ รวมทั้งหาอาชีพให้แก่คนไร้ที่พึ่ง 4) ประสานงานเพื่อจัดสงคนไร้ที่พึ่งไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบในกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครอง 5) ให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือคนไร้ที่พึ่งในด้านการดำรงชีวิต ด้านกฎหมาย หรือด้านอื่นเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป 6) ติดตาม

ตรวจสอบ และประเมินผลในการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ในการนี้สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งได้ตระหนักถึงศักยภาพของบุคคลเหล่านี้ จึงได้ให้บริการพัฒนาทางด้านทักษะอาชีพและฟื้นฟูร่างกาย ควบคู่ไปกับทางด้านจิตใจ จึงได้จัดให้มีการฝึกอาชีพตามความถนัดต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล เป็นการส่งเสริมให้คนไร้ที่พึ่งได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สามารถตระหนักถึงคุณค่าภายในของตนเอง และเมื่อสามารถประกอบอาชีพได้ในอนาคตสามารถกลับคืนสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม ได้อย่างมีศักดิ์ศรี ไม่กลับไปสู่วิถีชีวิตเดิม ๆ ที่กลายเป็นปัญหาของสังคม โดยการฝึกอาชีพนั้น ได้มอบหมายให้ครูฝึกอาชีพ ที่มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ในแต่ละสาขาวิชาชีพที่จะถ่ายทอดความรู้ มีการเตรียมแผนงาน แผนการสอน จัดการเรียน การสอนอย่างใกล้ชิดเตรียมอุปกรณ์ประกอบการสอนและฝึกงานอาชีพ ติดตามและประเมินผลเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญใจให้แก่ผู้พบเห็นเป็นอย่างมาก สถานการณ์ผู้ด้อยโอกาสทางสังคมเหล่านี้ ในประเทศไทยนั้นได้มีแนวโน้มที่จะเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2559) จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า จัดบริการขั้นพื้นฐานด้านปัจจัย 4 ตลอดจนการฟื้นฟูและพัฒนาทักษะ การดำรงชีวิตในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านอาหาร จิตใจ สังคม และการฝึกทักษะด้านอาชีพในพัฒนาศักยภาพของคนไร้ที่พึ่งในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกลุ่มสะแก เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้มีการบำบัดฟื้นฟู สภาพจิตใจไปในทางที่ดีขึ้น มีสมาธิ มีสติในการใช้ชีวิตมากขึ้น ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ไปในทางที่ดีขึ้น ลดอาการก้าวร้าว อารมณ์รุนแรง ความสับสนในใจ จึงเป็นอีกทางเลือกที่สนับสนุนการบำบัดและฟื้นฟูศักยภาพของคนไร้ที่พึ่ง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงให้ความสนใจที่จะศึกษาศักยภาพของคนไร้ที่พึ่ง จากการส่งเสริมศักยภาพให้กับคนไร้ที่พึ่งในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกลุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรีต่อไป สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกลุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรีได้นำนโยบายมากำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามโครงการธัญบุรีโมเดล มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ของหน่วยงานตนเอง และผลิตภัณฑ์พัฒนาจากเศษวัสดุเหลือใช้ภายในหน่วยงาน โดยมีการจัดประชุมทีมสหวิชาชีพ ในการร่วมพิจารณาวัสดุ ที่สามารถนำกลับมาใช้ได้ใหม่ และสามารถสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ของหน่วยงาน และเสริมสร้างศักยภาพให้กับคนไร้ที่พึ่ง รวมถึงก่อให้เกิดรายได้ และสามารถลดขยะของหน่วยงานตามนโยบายได้ สถานคุ้มครองฯ มีจำนวนเสื้อผ้าที่ประชาชนนำมาบริจาคเป็นจำนวนมาก และยังไม่ได้ทำประโยชน์อันใด จึงทำให้มีปริมาณผ้าเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ที่ประชุมจึงมีมติเห็นควรให้นำเสื้อผ้าที่มีผู้บริจาค นำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ ของสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกลุ่มสะแก ตามศักยภาพของผู้ใช้บริการ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ พร้อมทั้งได้ทำการประเมินความพร้อมของผู้ใช้บริการ ตามความถนัดของแต่ละบุคคล ตามศักยภาพของ ความชำนาญของคนไร้ที่พึ่ง โดยการให้ทีมสหวิชาชีพ สார்วจความพร้อมและคัดเลือกผู้ให้บริการ เพื่อทำ

การประเมินศักยภาพ ว่าอยู่ในระดับใด และนำผลที่ได้มาวางแผนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับศักยภาพของคนไร่ที่พึ่งพบปัจจัยหลายอย่างที่ไม่สามารถทำให้การพัฒนาอาชีพบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการได้ จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจอย่างยิ่งที่จะทำการศึกษานวทางการส่งเสริมศักยภาพคนไร่ที่พึ่ง เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในสถานคุ้มครองคนไร่ที่พึ่งกุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรี โดยนำผลสรุปของการวิจัยครั้งนี้มาใช้ในการยกระดับการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมศักยภาพคนไร่ที่พึ่งและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในสถานคุ้มครองคนไร่ที่พึ่งกุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมศักยภาพคนไร่ที่พึ่งกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในสถานคุ้มครองคนไร่ที่พึ่งกุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อเสนอแนวทางในการส่งเสริมศักยภาพคุ้มครองคนไร่ที่พึ่งเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในสถานคุ้มครองคนไร่ที่พึ่งกุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ประชากรเป้าหมาย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คนไร่ที่พึ่งในสถานคุ้มครองคนไร่ที่พึ่งกุ่มสะแกจังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย ประเภทผู้ใช้บริการกลุ่มเอ จำนวน 42 คน และประเภทผู้ใช้บริการกลุ่มบี จำนวน 175 คน รวมทั้งหมด 217 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมศักยภาพคนไร่ที่พึ่ง เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในสถานคุ้มครองคนไร่ที่พึ่งกุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย คำถามจำนวน 5 ข้อ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพที่เคยทำ ประเภทของผู้ใช้บริการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับศักยภาพคนไร้ที่พึ่งเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย 5 ด้าน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยเรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย 8 ด้าน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยเรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา สำหรับอธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และพรรณนาแนวทางการส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่ง เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติเชิงอนุมาน ใช้สำหรับทดสอบเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่ง กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (ไพศาล วรรค์, 2552)

ผลการวิจัย

1. การส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่งและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกุ่มสะแก

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่งในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน

การส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่งในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรี	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. ด้านความรู้	3.83	0.52	มาก	2
2. ด้านทักษะ	3.66	0.58	มาก	5
3. ด้านทัศนคติ	3.72	0.49	มาก	4
4. ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล	3.97	0.41	มาก	1
5. ด้านแรงจูงใจ	3.78	0.51	มาก	3
รวม	3.79	0.36	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่ง โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.36) รายด้านพบว่า ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.41) รองลงมาคือ ด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.52) และด้านแรงจูงใจ ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.51) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะ ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = .058)

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยภาพรวมและรายด้าน

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง กลุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรี	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
1. ด้านหน้าที่ใช้สอย	3.78	0.47	มาก	7
2. ด้านความสวยงามน่าใช้	3.93	0.44	มาก	4
3. ด้านความสะอาดสบายในการใช้	3.86	0.41	มาก	5
4. ด้านความปลอดภัย	3.97	0.48	มาก	2
5. ด้านความแข็งแรง	3.96	0.44	มาก	3
6. ด้านราคา	3.83	0.48	มาก	6
7. ด้านวัสดุ	4.01	0.43	มาก	1
8. ด้านกรรมวิธีในการผลิต	3.57	0.53	มาก	8
รวม	3.86	0.18	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.18) รายด้านพบว่า ด้านวัสดุ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.43) รองลงมาคือ ด้านความปลอดภัย ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.48) ด้านความแข็งแรง ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.44) และ ด้านความสวยงามน่าใช้ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.44) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกรรมวิธีในการผลิต ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = .053)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่ง กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกลุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่ง กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกลุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรี

	การส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่ง กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์								
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y ₇	Y ₈	รวม
ด้านความรู้ (X ₁)	.240**	.356**	.383**	.316**	.284**	.366**	.208**	.611**	.601**
ด้านทักษะ (X ₂)	.360**	.010	.159*	.029	.660**	.821**	.293**	.600**	.538**
ด้านทัศนคติ (X ₃)	.290**	.101	.057	.116	.419**	.384**	.281**	.385**	.419**
ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล (X ₄)	.152**	.088	.090	.058	.276**	.330**	.139*	.302**	.270**
ด้านแรงจูงใจ (X ₅)	.173**	.125	.124	.079	.463**	.551**	.250**	.480**	.623**
รวม	.140**	.189**	.233**	.168*	.606**	.702**	.336**	.682**	.710**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่ง กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ ($r = 0.710$) รายงานพบว่า ด้านที่ความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ด้านแรงจูงใจ (X_5) ($r = 0.623$) รองลงมาคือ ความรู้ (X_1) ($r = 0.601$) อันดับที่ 3 ด้านทักษะ (X_2) ($r = 0.538$) อันดับที่ 4 ด้านทัศนคติ (X_3) ($r = 0.419$) อันดับที่ 5 ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล (X_4) ($r = 0.270$) สามารถจำแนกได้ ดังนี้

1) ด้านความรู้ (X_1) มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.601$) พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านกรรมวิธีในการผลิต ($r = 0.611$) รองลงมาคือ ด้านหน้าที่ใช้สอย ($r = 0.440$) ด้านความสะดวกสบายในการใช้ ($r = 0.383$) ด้านราคา ($r = 0.366$) และด้านความสวยงามน่าใช้ ($r = 0.356$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านความแข็งแรง ($r = 0.284$) ตามลำดับ

2) ด้านทักษะ (X_2) มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.538$) พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านราคา ($r = 0.821$) ด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านความแข็งแรง ($r = 0.660$) รองลงมา คือ ด้านกรรมวิธีในการผลิต ($r = 0.600$) และด้านหน้าที่ใช้สอย ($r = 0.360$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านวัสดุ ($r = 0.293$) ตามลำดับ

3) ด้านทัศนคติ (X_3) มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.419$) พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านความแข็งแรง ($r = 0.419$) รองลงมา คือ ด้านกรรมวิธีในการผลิต ($r = 0.385$) และด้านราคา ($r = 0.384$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านหน้าที่ใช้สอย ($r = 0.290$) ตามลำดับ

4) ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล (X_4) มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.270$) พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านราคา ($r = 0.330$) รองลงมา คือ ด้านกรรมวิธีในการผลิต ($r = 0.302$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านความแข็งแรง ($r = 0.276$) ตามลำดับ

5) ด้านแรงจูงใจ (X_5) มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.623$) พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับ

ปานกลางอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านราคา ($r = 0.551$) รองลงมา คือ ด้านกรรมวิธีในการผลิต ($r = 0.480$) และด้านความแข็งแรง ($r = 0.463$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านวัสดุ ($r = 0.250$) ตามลำดับ

6) เสนอแนวทางในการส่งเสริมศักยภาพคຸ້ມຄອງคนไร่ที่ฟຶง เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในสถานคຸ້ມຄອງคนไร่ที่ฟຶงกຸ່ມสะແກ จังหวัดเพชรบุรี

3. แนวทางในการส่งเสริมศักยภาพคຸ້ມຄອງคนไร่ที่ฟຶง เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีข้อเสนอแนวทางการพัฒนาด้านความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อส่งเสริมศักยภาพให้กับคนไร่ที่ฟຶง สรุปได้ว่า หน่วยงานควรมีการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการผลิตภัณฑ์ ที่ให้ได้มาตรฐาน มีความสวยงาม มีอัตลักษณ์ที่โดดเด่น ในเรื่องของลักษณะรูปทรงของผลิตภัณฑ์ สีสัน ความคงทน ประโยชน์ใช้สอย เพื่อที่จะได้นำความรู้เหล่านี้มาช่วยในการสร้างความสนใจให้กับสินค้า

1) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีข้อเสนอแนวทางการพัฒนาด้านทักษะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อส่งเสริมศักยภาพให้กับคนไร่ที่ฟຶง สรุปได้ว่า หน่วยงานควรมีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้เกิดทักษะในการผลิต ผลิตภัณฑ์ เพื่อนำความรู้มาส่งเสริมให้กับคนไร่ที่ฟຶง โดยมีการวางแผนในการพัฒนาทักษะ แบ่งเป็น 2 อย่างคือ 1. คนที่มีทักษะเดิมอยู่แล้วให้พัฒนาทักษะนั้นให้เกิดความชำนาญ (ครู ก) และสามารถช่วยเจ้าหน้าที่ในการต่อยอดการสอนเพื่อน เพื่อลดระยะเวลาในการฝึก และสามารถที่จะสอนให้ได้อย่างทั่วถึง 2. คนใหม่ที่ไม่มีความรู้ ให้สอนและฝึกทำงานง่ายๆ ก่อน โดยให้ครู ก เป็นคนประกบสอนและเรียนรู้ เพราะเพื่อนสอนเพื่อนจะทำให้เกิดความเรียนรู้ไว เนื่องจากไม่มีช่องว่างในการสื่อสาร

2) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีข้อเสนอแนวทางการพัฒนาด้านทัศนคติในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อส่งเสริมศักยภาพให้กับคนไร่ที่ฟຶง สรุปได้ว่า หน่วยงานต้องมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบที่สวยงาม มีความสะอาด และมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง มีความปลอดภัย เพื่อสร้างแบรนด์ให้กับผลิตภัณฑ์ควรเน้นประโยชน์การใช้สอยที่หลากหลายให้เป็นประโยชน์แก่คนไร่ที่ฟຶง เพื่อที่ผู้บริโภคจะได้นำไปใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน

3) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีข้อเสนอแนวทางการพัฒนาด้านบุคลิกประจำตัวบุคคล ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อส่งเสริมศักยภาพให้กับคนไร่ที่ฟຶง สรุปได้ว่า หน่วยงานมีการจัดฝึกอบรมด้านการสังเกตพฤติกรรม หรืออาการผิดปกติของ ผู้ป่วยจิตเวช ที่เป็นคนไร่ที่ฟຶง รวมถึงวิธีการจัดการและการเข้าถึงผู้ใช้บริการเบื้องต้น เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการสังเกตพฤติกรรมเพื่อมาเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาศักยภาพรายบุคคล (IRP) และรายงานต่อทีมสหวิชาชีพ ที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบที่เสียหายตามมา

4) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีข้อเสนอแนวทางการพัฒนาด้านทักษะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อส่งเสริมศักยภาพให้กับคนไร้ที่พึ่ง สรุปได้ว่าหน่วยงานควรมีการเสริมแรงจูงใจทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้คนไร้ที่พึ่งรู้สึกว่าคุณค่า รู้สึกภูมิใจในตนเอง การเสริมแรงทางตรงคือ การมีรายได้ การได้ออกมาทำงาน เสริมแรงทางอ้อมคือ หากมีการประเมินให้ออกไปทำงานภายนอก คนกลุ่มนี้จะได้รับพิจารณาเป็นพิเศษ เนื่องจากผ่านกระบวนการฝึกมาแล้ว เพื่อพัฒนาตนเองอย่างยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่ง และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง กลุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรีภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านความรู้ และด้านแรงจูงใจ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะ ส่วนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านวัสดุ รองลงมาคือ ด้านความปลอดภัย ด้านความแข็งแรง และด้านความสวยงามน่าใช้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกรรมวิธีในการผลิต สอดคล้องกับแนวคิดของอิพิงซ์ ฤทธิชัย (2556) กล่าวว่า พฤติกรรมและทำให้สามารถทำนายพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ในช่วงระยะสั้นๆ ได้ซึ่งสมรรถนะดังกล่าวมีผลต่อการเรียนรู้และส่งผลต่อศักยภาพในด้านต่าง ๆ ของคนไร้ที่พึ่ง ส่วนในเรื่องของการเรียนรู้ที่จะออกแบบผลิตภัณฑ์นั้น คนไร้ที่พึ่งจะไม่มีทักษะด้านนี้โดยตรงต้องอาศัยการชี้แนะ หรือ การสอนให้ทำบ่อย ๆ จนทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียนในขณะที่กำลังเรียนเพื่อให้มีการเรียนรู้เกิดขึ้น จะโดยการรับสัมผัส การรับรู้ การซักถาม การคิดหาเหตุผลหรือการทดลองก็ได้ การกระทำหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวจะเป็นพฤติกรรมภายในหรือพฤติกรรมภายนอกก็ได้เช่นกัน สอดคล้องกับแนวคิดของวรรณิ ลิ้มอักษร (2551) การพัฒนาศักยภาพของคนไร้ที่พึ่งในแต่ละด้านให้ดีขึ้นต้องพัฒนาคนในองค์กร หรือ เจ้าหน้าที่ในองค์กรด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของชูชัย สมितिไกร (2553) ได้กล่าวถึงประเภทของศักยภาพดังนี้ ศักยภาพหลัก (Core competency) คือศักยภาพที่บุคลากรในองค์กรจำเป็นต้องมีเหมือนกันทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในสายงานใดหรือระดับตำแหน่งใดก็ตาม เพื่อการให้คำแนะนำ หรือการถ่ายทอดองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้กับคนไร้ที่พึ่ง แม้ไม่ใช่หน้าที่หลักหรือสายงานโดยตรงศักยภาพตามสายงาน (Functional competency) คือศักยภาพที่เป็นความรู้ความสามารถทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานตามสายงานๆหนึ่ง ซึ่งต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานในสายงานนั้น ๆ อย่างเชี่ยวชาญ เพื่อการพัฒนาให้ไปในทิศทางที่ดี ศักยภาพตามบทบาท (Role competency) คือศักยภาพที่บุคลากรในระดับบริหารจำเป็นต้องมีเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่และบทบาทการเป็นผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มากที่สุด แม้ไม่ได้มีบทบาทโดยตรงในการปฏิบัติแต่จำเป็นต้องมีความรู้ในการบริหารจัดการ หรือ การตัดสินใจของงาน เพื่อให้บรรลุผล

2. ความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่ง กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ ($r = 0.710$) รายด้านพบว่า ด้านที่ความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ด้านแรงจูงใจ (X_5) ($r = 0.623$) รองลงมาคือ ความรู้ (X_1) ($r = 0.601$) อันดับที่ 3 ด้านทักษะ (X_2) ($r = 0.538$) อันดับที่ 4 ด้านทัศนคติ (X_3) ($r = 0.419$) อันดับที่ 5 ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล (X_4) ($r = 0.270$) สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรจิตต์ เนาวพงศ์รัตน์ (2562) พบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาหลังการทดลองของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ คุณธรรม เจตคติ ทักษะกีฬา สมรรถภาพทางกาย และความสามารถในการแก้ปัญหาหลังการทดลองของกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างจากก่อนการทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพาภรณ์ หน่อแก้วบุญ (2559) พบว่า เมื่อประเมินผลความพึงพอใจต่อระบบการเรียนการสอนตามรูปแบบยูเลอร์นึ่ง ผู้ใช้ระบบมีความพึงพอใจมาก ดังนั้น การมีรูปแบบการสอนทำให้การปฏิบัติชัดเจนและทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้จริง

3. แนวทางการส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่งในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ พบว่ามี 3 แนวทาง คือ 1) การส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่งควรเสริมแรงจูงใจทั้งทางตรงและทางอ้อม 2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ควรสร้างอัตลักษณ์เพื่อนำไปสู่เชิงพาณิชย์ และ 3) การสร้างเครือข่ายร่วมกันในการพัฒนาศักยภาพรายบุคคล สอดคล้องกับการวิจัยของอัจฉราพร ปะทิ (2559) พบว่า ประชาชนมีทัศนะว่าการฝึกอาชีพให้กับคนไร้ที่พึ่ง มีความสำคัญจะช่วยให้บุคคลเหล่านั้น สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรี ดังนั้นจึงควรจัดทำรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพให้แก่ครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของมัทนียา ค้อมทอง (2552) ศึกษาเรื่องผลการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีต่อความรู้ เจตคติและทักษะอาชีพของกลุ่มสตรีชมรมแม่บ้านทหารอากาศ จังหวัดลพบุรี พบว่าปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งคือ ครูผู้สอนมีวิธีการสอนที่ไม่เหมาะสมทำให้ผู้เรียนนำความรู้ไปปฏิบัติเองไม่ได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา เต็งประเสริฐ (2557) พบว่า สาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเนื่องจากกระบวนการเรียนการสอนของครูขาดความน่าสนใจ ขาดแคลนครูผู้สอนที่มีความรู้ ความชำนาญ ด้านการเรียนการสอนนาฏศิลป์ จึงทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ดังนั้นจึงพบว่าการเรียนการสอนมีความสำคัญครูผู้สอนจะต้องมีรูปแบบการสอนที่ดีเหมาะสมจึงจะทำให้การสอนบรรลุตามเป้าหมายได้

องค์ความรู้ใหม่

หน่วยงานควรเพิ่มทักษะเกี่ยวกับองค์ความรู้ใหม่ๆ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ดังนี้ 1) หน่วยงานมีการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สวยงาม โดยให้มีรูปแบบที่แตกต่างจากเดิมที่เป็นเพียงสี่เหลี่ยมผืนผ้า เช่น วงกลม รูปหัวใจ สี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน 2) หน่วยงานได้มีการปรับให้มีหลายขนาด เพื่อการใช้งานที่หลากหลาย 3) หน่วยงานมีการออกแบบให้มีความสะดวก และมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง โดยการวางสีสันทันของผ้าให้สวยงาม และคำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้งาน เช่น เก็บชายผ้าเย็บให้เรียบร้อยเพื่อไม่ให้เกิดอันตราย เน้นประโยชน์การใช้สอยที่หลากหลาย ให้เป็นพรมอเนกประสงค์แทนพรมเช็ดเท้า เพื่อที่ผู้บริโภคจะได้นำไปใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน และ 4) ควรให้หน่วยงาน มีการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อสร้างแบรนด์และสร้างมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์

สรุปและข้อเสนอแนะ

การส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่งที่มีผลต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง กลุ่มสะแกจังหวัดเพชรบุรี เนื่องจากกระบวนการจัดทำผลิตภัณฑ์มีความละเอียดและมีความกดดัน จึงต้องความ และความพร้อมทั้งด้านร่างกายและด้านอารมณ์ ด้วยข้อจำกัด ทั้งด้านความรู้ ความชำนาญ และด้านอารมณ์ ซึ่งต้องใช้เวลาในการฝึกฝน จากกระบวนการที่ง่ายและค่อยๆปรับให้มีความยากเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยมีการทำซ้ำ ๆ จนเกิดความชำนาญ และเสริมองค์ความรู้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผ่านการถ่ายทอดจากเจ้าหน้าที่ที่สอน หรือจากเพื่อนที่มีความสามารถในการถ่ายทอดองค์ความรู้ได้ เพื่อให้เห็นคุณค่าของตนเอง ผ่านการเสริมแรงให้อยากทำ ทั้งการมีรายได้ การได้ออกไปทำงานภายนอก และการมีทักษะอาชีพต่าง ซึ่งจะเห็นได้ว่า ศักยภาพของคนไร้ที่พึ่งนั้นความสัมพันธ์เป็นอย่างยิ่ง หากมีการส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่งให้มีความชำนาญ มีพัฒนาการที่ดีขึ้นจากเดิม จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นจากเดิมเช่นกัน และเพื่อให้ผลิตภัณฑ์ของสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งมีการพัฒนา จึงต้องมีแนวทางในการส่งเสริมศักยภาพคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกลุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรี สรุปได้ว่า แนวทางการส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่งในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ พบว่ามี 3 แนวทาง คือ 1) การส่งเสริมศักยภาพคนไร้ที่พึ่งควรเสริมแรงจูงใจทั้งทางตรงและทางอ้อม 2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ควรสร้างอัตลักษณ์เพื่อนำไปสู่เชิงพาณิชย์ และ 3) การสร้างเครือข่ายร่วมกันในการพัฒนาศักยภาพรายบุคคล ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย ได้แก่ 1) จากผลการวิจัยศักยภาพด้านความรู้ ควรมีการจัดให้มีการอบรม เพื่อส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทั้งด้านการจัดทำผลิตภัณฑ์การออกแบบ การแกะลวดลายที่สวยงาม และการไลโทนสีให้ดูสะดุดตา เพื่อสร้างอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ 2) จาก

ผลการวิจัยศักยภาพด้านทักษะ ควรมีการจัดกิจกรรม หรือการฝึกอบรมให้ความรู้เพื่อเพิ่มทักษะในด้านต่าง ๆ เช่น การฝึกทักษะที่มีอยู่แล้วให้เกิดความเชี่ยวชาญ และ การฝึกทักษะให้สำหรับผู้ที่ไม่มีความรู้ ควรเริ่มให้ฝึกทักษะง่ายๆ เพื่อเป็นการเสริมแรงให้อยากทำ 3) จากผลการวิจัยศักยภาพด้านทัศนคติ ควรฝึกให้เจ้าหน้าที่ และคนไร้ที่พึ่งเรียนรู้กระบวนการ ในการพัฒนาตนเอง และมองเห็นคุณค่าของตนเอง รวมถึงให้มีการปลูกฝังแนวคิดในเชิงบวก เพื่อให้มองเห็นคุณค่าของสิ่งอื่น ๆ ด้วย 4) จากผลการวิจัยศักยภาพด้านบุคลิกประจำตัวบุคคล ควรมีการฝึกให้คนไร้ที่พึ่งเรียนรู้การควบคุมอารมณ์ของตนเอง และฝึกให้ทำงานในหน้าที่รับผิดชอบให้มีสมาธิในการทำงาน เพราะการทำงานกับคนอื่นเยอะๆทำให้เกิดการเรียนรู้ในการทำงานภายใต้แรงกดดัน และ 5) จากผลการวิจัยด้านแรงจูงใจ ควรฝึกกิจกรรม หรือโครงการที่สนับสนุนหรือเสริมแรงทำให้คนไร้ที่พึ่งอยากออกมาฝึกอาชีพ เพื่อที่จะได้มีการทำงาน และพัฒนาศักยภาพของคนไร้ที่พึ่งให้หลากหลาย

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ. (2565). การพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2559). ความหลากหลายของโลกในสถานการณ์ยุคปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- จิรจิตต์ เนาวพงศ์รัตน์. (2562). ผลการจัดการเรียนรู้พลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2. ใน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูชัย สมितिไกร. (2553). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร: วีพริ้นท์.
- ทิพาภรณ์ หน่อแก้วบุญ. (2559). การพัฒนาระบบการเรียนการสอนตามแบบยูเลอร์นึ่งเพื่ออาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพ. ใน (ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- นิตยา เต็งประเสริฐ. (2557). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยการผสมผสานทักษะปฏิบัติเดวิสและการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติชุดระบำไถ่วิชาดนตรี-นาฏศิลป์. ใน (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและ

พัฒนาหลักสูตร). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีจังหวัดปทุมธานี.

ไพศาล วรคำ. (2552). การวิจัยการศึกษา. กอฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

มัทนียา ค้อมทอง. (2552). ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้ เจตคติ และทักษะอาชีพของกลุ่มสตรีชมรมแม่บ้านทหารอากาศ จังหวัดลพบุรี. ใน (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบาย สาขาวิชาการจัดการและความ เป็นผู้นำทางการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรรณิ ลิมอักษร. (2551). จิตวิทยาการศึกษา. สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยสงขลา.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2560). การบริหารการตลาดยุคใหม่: (Marketing Management) ฉบับปรับปรุงใหม่. กรุงเทพมหานคร: Diamond In Business World.

อธิพงษ์ ฤทธิชัย. (2556). แนวคิดเรื่องสมรรถนะ. กรุงเทพมหานคร: ปัญญาชน.

อัจฉราพร ปะที. (2559). ความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนต่อการ คุ่มครองคนไร้ที่พึ่ง: กรณีศึกษาประชาชนในตำบลผาสิ่งห์อำเภอเมืองจังหวัดน่าน. ใน (วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและนโยบาย สวัสดิการสังคม). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.